

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 3C/151/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3612207746
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Szabo
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2019:3612207746.22

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske, sudcom JUDr. Eduardom Szabom v právnej veci žalobcov 1./ D. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. č. XXX, 2./ maloletej C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. č. XXX, 3./ maloletého C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. č. XXX, všetci zastúpení JUDr. Alenou Pečenárovou, advokátkou, so sídlom Pažiť č. 188, proti žalovanému E. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., U. č. XXXX/XX, za účasti intervenienta na strane žalovaného Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Karadžičova č.17, IČO 31 383 408, zastúpený SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Štefánikova 8, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 2 200,-€ do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 2/ náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 1 800,-€ do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 1 800,-€ do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Vo zvyšku súd žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietá.

V. Súd žalobu v časti o úhradu pozostalostnej renty zamietá.

VI. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

(1.) Žalobcovia sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 10.12.2012 domáhajú zaplata náhrady škody a nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv.

(2.) Vo veci rozhodol Okresný súd Partizánske rozsudkom č.k. 3C/151/2012-216 zo dňa 13.12.2016 tak, že výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1./ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 9.000 €, výrokom II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 2./ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 €, výrokom III. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3./ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 €, výrokom IV. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 2./ pozostalostnú rentu za obdobie od 01.05.2012 do 31.12.2012 vo výške 268 €, výrokom V. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3./ pozostalostnú rentu za obdobie od 01.05.2012 do 31.12.2012 vo výške 268 €, výrokom VI. uložil žalovanému povinnosť platiť žalobkyni 2./ pozostalostnú rentu vo výške 33,50 € mesačne vždy do 15-teho dňa daného mesiaca vopred k rukám žalobkyne 1./, výrokom VII. uložil žalovanému povinnosť platiť žalobcovi 3./ pozostalostnú rentu vo výške 33,50 € mesačne vždy do 15-

teho dňa daného mesiaca vopred k rukám žalobkyne 1./, výrokom VIII. Vo zvyšku žalobu zamietol, výtokom IX. priznal žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100% a výrokom X. priznal štátu náhradu trov v rozsahu 100% voči žalovanému. Rozsudok sa stal čo do výroku VIII., I. (čo do zaplata sumy 1.800 €), II. (čo do zaplata sumy 1.200 €), III. (čo do zaplata 1.200 €), IV. (čo do zaplata 53,60 €), V. (čo do zaplata 53,60 €), VI. (čo do platenia mesačnej pozostalostnej renty vo výške 6,70 € mesačne žalobkyni v 2./ rade) a VII. (čo do platenia mesačnej pozostalostnej renty vo výške 6,70 € mesačne žalobcovi v 3./ rade) právoplatným dňa 20.07.2017.

(3.) Proti rozsudku tunajšieho súdu podal dňa 07.02.2017 v zákonnej lehote intervenient na strane žalovaného odvolanie.

(4.) O odvolaní rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 5Co/333/2017-280 zo dňa 31.07.2018 tak, že rozsudok prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že odvolací súd preskúmal vec na podklade odvolania intervenienta, s ohľadom na jeho dôvody a rozsah v akom napáda rozsudok súdu prvej inštancie, a dospel k záveru, že je tu nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým sa žalovanému a intervenientovi na jeho strane znemožnilo, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Uvedený nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie konkrétne spočíva v tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je možné preskúmať pre nedostatok jeho odôvodnenia. Ustanovenie 220 ods. 2 CSP určuje náležitosti odôvodnenia rozsudku. V zmysle uvedeného ustanovenia, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Je teda povinnosťou súdu, aby v odôvodnení svojho rozhodnutia podal zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení právnych predpisov vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav. Odôvodnenie rozhodnutia teda musí podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia, musí sa vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a myšlienkový postup súdu pri rozhodovaní musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vyššie uvedené kritéria riadne odôvodneného rozhodnutia nenaplnil. V prípade, že súd rozhoduje o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do práva na ochranu osobnosti, musí sa vo svojom rozhodnutí o priznaní tohto nároku vysporiadať s kritériami pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka stanovuje, že výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a na jej ohlas, ako aj na dĺžku jej trvania. Druhé kritérium rozhodujúce pre určenie výšky nemajetkovej ujmy, okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, je stanovené všeobecne a podľa právnej doktríny ako aj rozhodovacej praxe súdov zahŕňa okolnosti tak na strane poškodeného /pri zásahu do osobnostných práv spôsobeného smrťou príbuzného sú významné najmä intenzita vzťahu pozostalého žalobcu a zomretého, vek zomretého aj pozostalého žalobcu, hmotná závislosť pozostalého žalobcu na zomretom, otázka, či boli pozostalému žalobcovi poskytnutá aj iná satisfakcia a podobne/ ako aj na strane osoby zodpovednej za zásah do osobnostných práv /najmä postoj pôvodcu žalovaného k zásahu - ľútosť, náhrady škody a podobne, jeho majetkové pomery, miera zavinenia, resp. miera spoluzavinenia zomretého a podobne/. Po dôkladnom zhodnotení uvedených kritérií musí konajúci súd potom vo svojom rozhodnutí riadne vyložiť akým spôsobom jednotlivé okolnosti rozhodujúcich kritérií posúdil a ako sa ktorá okolnosť podieľala na určení konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Ak súd rozhoduje o náhrade škody /tu nárok na pozostalostnú úrazovú rentu/, musí sa vo svojom rozhodnutí o priznaní náhrady škody vysporiadať s otázkou, či boli naplnené základné podmienky vzniku zodpovednosti za škodu, teda existencia protiprávneho úkonu, existencia škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou. V prípadoch tzv. subjektívnej zodpovednosti za škodu sa ďalej musí skúmať aj otázka zavinenia škodcu, ak len zákon zavinenie škodcu neprezumuje /predpokladá/. Okrem toho ak sa žalovaný škodca /prípadne tu intervenient na jeho strane/ bráni v spore tým, že škoda vznikla výlučne alebo aspoň sčasti aj zavinením poškodeného /tu spoluzavinením zomretého/, musí sa konajúci súd vysporiadať vo svojom rozhodnutí aj s touto otázkou, pretože v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša

škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nie je možné zistiť aké okolnosti rozhodujúce pre určenie výšky nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv žalobcov vzal súd do úvahy, akým spôsobom ich posúdil a ako sa ktorá okolnosť podieľala na určení konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie v rozhodnutí len uviedol, že žalobcovia preukázali, že aj po dlhšej dobe od nehody im úmrtie blízkej osoby spôsobuje psychické útrapy, žalobkyňa 1./ sa stále s odchodom manžela nevyrovнала a navštevuje psychiatra, žalobkyňa 2./ takisto navštevuje psychiatra, pričom strata otca sa u nej prejavuje psychickými problémami, ktoré vyústili až do fyzických problémov a odkladu nástupu do školy. Odhliadnuc od skutočnosti, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie nijako nevyplýva z akého vykonaného dokazovania uvedené skutočnosti vyvodil, tak v rozhodnutí súdu prvej inštancie úplne absentuje zistenie a posúdenie ostatných skutočností rozhodujúcich pre určenie výšky nemajetkovej škody. Tento nedostatok rozhodnutia súdu prvej inštancie je ešte viac zvýraznený tým, že intervenient na strane žalovaného v priebehu sporu namietal spoluzavinenie zomretého manžela a otca žalobcov na vzniku dopravnej nehody. Intervenient na strane žalovaného teda výslovne poukazoval konajúcemu súdu na jednu z okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcov a ktorá tak má význam pre určenie výšky nemajetkovej ujmy. Napriek tomu sa súd prvej inštancie relevantnými tvrdeniami intervenienta na strane žalovaného nezaoberal. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nie je možné zistiť ani to ako a či vôbec súd v časti sporu o pozostalostnú úrazovú rentu posúdil základné podmienky vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu. Súd prvej inštancie nijako neidentifikoval o akú zodpovednosť za škodu sa u žalovaného jedná /a to ani uvedením právnej normy vzťahujúcej sa ku konkrétnemu typu zodpovednosti za škodu/. Z jeho rozhodnutia nie je možné zistiť ani to, či a ako posúdil tvrdenia intervenienta o spoluzavinení poškodeného, hoci táto otázka je podstatná pre záver, či za škodu žalobcov žalovaný zodpovedá celkom, čiastočne alebo nezodpovedá vôbec. Súd prvej inštancie si tak nesplnil svoju povinnosť, vysporiadať sa vo svojom rozhodnutí so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, dostatočne vysvetliť svoj myšlienkový postup pri rozhodovaní a podať zrozumiteľný a jasný výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti svojho rozhodnutia. Jeho rozhodnutie je preto nepreskúmateľné a z tohto dôvodu porušuje práva strán sporu na spravodlivý proces. Nové rozhodnutie súdu prvej inštancie riadne, v súlade so v súčasnosti platnými a účinnými ustanoveniami § 220 ods. 2 CSP odôvodní tak, aby z neho bolo zjavné aké okolnosti rozhodujúce pre určenie výšky nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv žalobcov vzal do úvahy, akým spôsobom ich posúdil a ako sa ktorá okolnosť podieľala na určení konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy a ako posúdil základné podmienky vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu, a to osobitne so zameraním na tvrdenia intervenienta o spoluzavinení zomretého manžela a otca žalobcov na dopravnej nehode, pri ktorej došlo k jeho usmrteniu.

(5.) Tunajší súd opätovne vykonal dokazovanie v intenciách rozhodnutia krajského sudu výsluchom strán sporu, oboznámením sa s obsahom spisového materiálu a obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T/179/2012 a zistil tento skutkový stav:

(6.) Na pojednávaní dňa 31.01.2019 právna zástupkyňa žalobcov uviedla, že má za to, že závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobcov je preukázaná, čo potvrdil aj žalovaný tým, že v rámci trestného konania uzatvoril s prokurátorom dohodu o vine a treste, čím uznal, že dňa 20.04.2012, prekročil maximálnu povolenú rýchlosť v obci Žabokreky nad Nitrou a nevenoval sa dostatočne vedeniu vozidla a sledovaniu situácie a tým sa stalo, že nebol schopný zastaviť vozidlo v dostatočnej vzdialenosti a nevyšimol si chodca, ktorý išiel po strede vozovky. Tým je preukázané aj objektívne hľadisko tohto prípadu, že došlo k závažnému porušeniu pravidiel cestnej premávky, k usmrteniu poškodeného a tým intenzita zásahu do osobnostných práv je značná a na základe toho majú žalobcovia nárok na nemajetkovú ujmu. Tento nárok nepopiera ani intervenient a intervenient poslal žalobkyňi 1./ sumu 1.800 € a žalobcom 2./ a 3./ sumu každému po 1.200 €. Opodstatnenosť žaloby je teda daná. Pridržiava sa teda v tomto smere, pokiaľ ide o závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobcov, všetkých tvrdení uvedených v spise, súhlasí s rozsudkom okresného súdu zo dňa 13.12.2016. Pokiaľ ide o pozostalostnú rentu, vychádzali zo stanoviska uvedeného znalcom v znaleckom posudku a brali ohľad na to, že v čase, keď došlo k dopravnej nehode, poškodený - zomrelý nepracoval, poskytl doklady znalkyni Ing. Bajčíkovej a stotožnili sa s jej názorom. Tiež teda súhlasí s rozsudkom súdu I. inštancie zo dňa 13.12.2016.

(7.) Na pojednávaní dňa 31.01.2019 právny zástupca intervenienta uviedol, že zotrúva na skutočnostiach, ktoré uviedol intervenient v odvolacom konaní. Má za to, že žaloba je v zmysle

odvolacieho konania v napadnutej časti nedôvodná, keďže podiel poškodeného na vzniku dopravnej nehody je zásadný. Pohyboval sa v protismere, bez reflexných prvkov a v stave ťažkého stupňa opitosti. Mal sa pritom zjaviť žalovanému v čase, keď bolo motorové vozidlo pred ním 1 až 1,5 metra. Tým bol výrazne zúžený reakčný priestor vodiča a má za to, že podiel poškodeného bol výrazný a ide o rozhodujúcu okolnosť pre posúdenie základných podmienok zodpovednosti žalovaného za škodu, ako aj pre samotné určenie výšky nemajetkovej ujmy. Navrhuje preto, aby súd po opätovnom posúdení veci žalobu v časti nad rámec uvedený vo výroku zrušujúceho uznesenia zamietol.

(8.) Dňa 18.02.2019 doručili žalobcovia prostredníctvom svojej právnej zástupkyne záverečnú reč v ktorej opätovne poukázali na skutkový stav, ktorým došlo k vzniku nároku na nemajetkovú ujmu, zásah do ich práv a preto žiadajú rozhodnúť v zmysle prvého rozhodnutia súdu prevej inštancie zo dňa 13.12.2016.

(9.) Dňa 05.03.2019 doručil intervenient prostredníctvom svojho právneho zástupcu záverečnú reč v ktorej uviedol, že zotrváva na svojich doterajších prednesoch. Je toho názoru, že miera spoluzavinenia na strane poškodeného je tak významná, že priznanie nemajetkovej ujmy nad uhradenú sumu je nedôvodné. Preto žiada žalobu zamietnuť.

(10.) Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

(11.) Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

(12.) Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

(13.) Podľa § 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 381/2001 Z. z.) na účely tohto zákona sa rozumie poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.

(14.) Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

(15.) Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

(16.) Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

(17.) Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

(18.) Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

(19.) Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

(20.) Podľa § 448 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

(21.) Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), fyzická osoba, voči ktorej mal poškodený, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť určenú súdom a v čase úmrtia nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu.

(22.) Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

(23.) Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

(24.) Súd vzhľadom na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne a čiastočné správoplatnenie rozsudku č.k. 3C/151/2012-216 zo dňa 13.12.2016 musí opätovne rozhodnúť o nárokoch žalobcov v časti ktorej bolo rozhodnutie tunajšieho súdu zrušené, pričom je viazaný právnym názorom Krajského súdu v Trenčíne.

(25.) Po vykonanom dokazovaní súd zistil tento skutkový stav: dňa 20.04.2012 došlo k dopravnej nehode, ktorej dôsledkom bolo úmrtie poškodeného. Okresný súd Partizánske rozsudkom č.k. 2T/179/2012-169 zo dňa 22.10.2012 schválil dohodu o vine a treste zo dňa 26.09.2012 pod č.k. Pv 261/12-22, žalovaný bol uznaný vinným z prečinu usmrtienia poškodeného. Dopravnú nehodu žalovaný spôsobil motorovým vozidlom poisteným na základe povinného zmluvného poistenia u intervenienta.

(26.) Medzi stranami sporu bola sporná len výška nárokov žalobcov.

(27.) Súd sa v prvom rade zaoberal predpokladmi zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 OZ žalovaným. Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnuté kumulatívne splnenie zákonných podmienok: protiprávny úkon, škoda, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou a zavinenie škodcu, ktoré sa podľa § 420 Občianskeho zákonníka prezumuje. Pri neexistencii čo len jedného z nich zodpovednosť za škodu nie je daná. Protiprávne konanie je také, ktoré je v rozpore s objektívnym právom a spočíva buď v konaní alebo opomenutí. Preto, aby konanie bolo kvalifikované ako protiprávne, je potrebné porušenie právnej povinnosti, ktorá bola uložená. Právne povinnosti vyplývajú buď priamo z právnych predpisov, zo zmluvy alebo z iných právnych skutočností. Rozpor s právnymi predpismi je vtedy, ak konanie priamo porušuje právne predpisy, alebo aj vtedy, keď právne predpisy obchádza. Protiprávnosť sa nepredpokladá a poškodený má povinnosť ju dokazovať. Ďalšou podmienkou na vznik zodpovednosti za škodu je samotný vznik škody. Pojem škoda je definovaný tak, že ide o majetkovú ujmu, teda o ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného. Pritom majetková ujma môže existovať len vtedy, ak ju je možné objektívne vyjadriť peniazmi. Pri vecnej škode sa rozoznáva škoda skutočná a ušlý zisk a skutočná škoda je ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného, ktorá vznikla v dôsledku škodovej udalosti a príčinnej súvislosti s ňou. Ďalej je potrebná existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním škodcu a vzniknutou škodou. Zisťovanie príčinnej súvislosti znamená, že je potrebné z celého reťazca všeobecnej príčinnosti sledovať len tie príčiny a následky, ktoré sú dôležité pre zodpovednosť za škodu. Najprv je potrebné zistiť, či bola škoda spôsobená v zmysle občianskeho práva a potom je potrebné zisťovať existenciu príčin tejto škody. Takýmito príčinami môže byť protiprávny úkon, úmyselné konanie proti pravidlám občianskeho spolužitia, určitým spôsobom kvalifikovaná škodná udalosť a iné. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti je potrebné skúmať, či v komplexe skutočností ktoré prichádzajú do úvahy ako príčina vzniku škody existuje tá skutočnosť, s ktorou Občiansky zákonník zodpovednosť v danom prípade spája. Posledným nevyhnutným predpokladom vzniku zodpovednosti za spôsobenú škodu je zavinenie, ktoré býva definované ako psychický vzťah škodcu k vlastnému protiprávnemu konaniu a k škode. Tento vzťah je vyjadrený buď ako priamy alebo nepriamy úmysel, alebo ako vedomá alebo nevedomá nedbanlivosť. Zavinenie ako psychický vzťah musí zahŕňať všetky znaky príslušnej skutkovej podstaty, teda protiprávny úkon, škodu a príčinnú súvislosť medzi nimi. Občiansky zákonník je vo všeobecnosti založený na princípe zodpovednosti za predpokladané nedbanlivostné zavinenie. Znamená to, že poškodený musí preukazovať, že došlo k porušeniu právnej povinnosti a že škoda a jej výška je v príčinnej súvislosti s týmto porušením. Naopak, dôkazné bremeno, ktoré smeruje k vyvráteniu

domnienky viny nesie škodca, ktorý ak sa chce vyviniť musí preukázať, že na škode z porušenia právnej povinnosti nenesie žiadnu vinu.

(28.) Žalovaný sa dopustil protiprávneho úkonu tým, že spôsobil dopravnú nehodu, čo je preukázané tým, že bol uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 2T/179/2012-169 zo dňa 22.10.2012. Príčinnou súvislosťou medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody je to, že v prípade ak by nedošlo k dopravnej nehode a usmrteniu poškodeného, žalobcom by žiadna škoda nevznikla. Žalovaný splnil aj podmienku zavinenia. Konal nedbanlivostne, keďže nedodrжал pravidiel cestnej premávky, nevenoval sa riadne vedeniu vozidla, prekročil maximálnu povolenú rýchlosť a tým zaviniť vznik dopravnej nehody. Súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že je toho názoru, že sú splnené podmienky predpokladu zodpovednosti za škodu spôsobenú žalovaným.

(29.) Ochrana práva na súkromie zahŕňa širokú ochranu intímnej sféry, vnútorného myšlienkového, či citového života človeka, jeho život v rodine, vo vzťahu k inej osobe, s ktorou je v úzkom citovom, priateľskom alebo obdobnom vzťahu. Svojím spôsobom ide o základné osobnostné právo, pretože zásahy do práva na meno, podobu, prejavy osobnej povahy či telesnú integritu sa zväčša bezprostredne dotýkajú aj vnútornej, intímnej sféry fyzickej osoby. Ochrana intímnej sféry je chránená všeobecne. To znamená, že o porušenie práva na ochranu osobného súkromia ide aj v tých prípadoch, keď ide o pravdivé tvrdenia zasahujúce do intímnej sféry fyzickej osoby. Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený. Neoprávnený zásah musí byť spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti fyzickej osoby z hľadiska jej postavenia v spoločnosti.

(30.) Občianskoprávna ochrana osobnosti (na rozdiel od administratívnoprávnej a trestnoprávnej ochrany) je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe. Z toho vyplýva, že na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Pokiaľ by však v dôsledku neoprávneného zásahu vznikla škoda, uplatnenie ďalšieho druhu občianskoprávnej zodpovednosti, t.j. zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl., je viazané na existenciu zavinenia subjektu zásahu.

(31.) Ochrana osobnosti prináleží každej fyzickej osobe ako subjektu práva. Z povahy veci vyplýva, že sa týka iba fyzických osôb. Na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je aktívne legitimovaná vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej neoprávnený zásah smeroval.

(32.) Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 umožňuje priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká predovšetkým vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú: existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa preto v zmysle § 13 ods. 3 OZ stáva predmetom voľného uváženia súdu. Súd pritom musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Z hľadiska skutkových okolností, z ktorých žalobcovia v predmetnom konaní vyvodzujú svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, treba poukázať predovšetkým na to, že do rámca vymedzeného ustanoveniami § 11 až 13 Občianskeho zákonníka patrí právo na súkromie zahŕňajúce širokú oblasť súkromia fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového a citového života). Súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.

(33.) Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených ustanovením § 11 OZ je ujma. Podaním žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sleduje fyzická osoba priznanie materiálnej satisfakcie. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 OZ priznať vtedy, ak by morálna satisfakcia nebola postačujúca. Tiež je významná tá skutočnosť, či vzniknutá nemajetková ujma spočíva len v ohrození alebo už v porušení osobnosti fyzickej osoby. Návrh na poskytnutie primeraného

zadosťučinenia (satisfakčná žaloba) sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu a žiadne z morálnych foriem zadosťučinenia podľa odseku 1 § 13 OZ nie je realizovateľné. Za závažnú ujmu je nutné kvalifikovať ujmu, ktorú je možné vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo ako aj vzhľadom k intenzite zásahu, jeho trvania, dopadu a dôsledkov treba považovať za ujmu značnú. Pritom nie sú rozhodujúce subjektívne pocity poškodenej osoby, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetná ujma v tej istej situácii bola vnímaná každou inou fyzickou osobou.

(34.) Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že smrťou poškodeného v dôsledku konania žalovaného došlo k zásahu do rodinného a súkromného života žalobcov a ich citového života. Strata manžela alebo otca je nenapraviteľná, nereparovateľná. Tým je splnená požiadavka ustanovenia § 13 ods. 2 OZ, teda právo žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 OZ sa nezdá byť postačujúce v prípade smrti blízkej osoby v dôsledku konania inej osoby. Výška primeraného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, pričom je potrebné zohľadniť v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Čo sa týka závažnosti vzniknutej ujmy, súd konštatuje, že žalobcovia aj po dlhšej dobe od nehody majú psychické problémy spojené s odchodom blízkej osoby. Žalobkyňa v 1./ rade sa stále s odchodom manžela nevyrovнала a navštevuje psychiatra. Rovnako postihla strata otca aj žalobkyňu v 2./ rade, ktorá takisto navštevuje psychiatra, pričom strata otca sa prejavuje psychickými problémami, ktoré vyústili až do fyzických problémov a odkladu nástupu do školy. Preto má súd za preukázané, že žalobcov sa veľmi dotkla strata milovanej osoby, ktorá im dodnes spôsobuje negatívne následky.

(35.) Následne sa súd zaoberal výškou uplatnených nárokov žalobcami. Určenie výšky nemajetkovej ujmy je ponechané na rozhodnutie súdu. Zároveň však v zmysle § 13 ods. 3 OZ musí súd prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V prvom rade súd konštatuje, že ujma vzniknutá žalobcom je nereparovateľná a neodstrániteľná, keďže došlo k úmrtiu ich rodinného príslušníka. Zároveň z výsluchu žalobkyne 1./ má súd za preukázané, že vzniknutú ujmu stále žalobcovia cítia a s úmrtím manžela, respektíve otca sa do dnešného dňa nezmierili a nevysporiadali. Preto je miera závažnosti vzniknutej ujmy vysoká. Následne súd musel prihliadnuť na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd však pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy musel prihliadnuť aj na mieru spoluzavinenia poškodeného. Súd prihliadol na to, že žalovaný nevedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, alebo iných omamných a psychotropných látok, prekročil maximálne dovolenú rýchlosť a dostatočne sa nevenoval vedeniu motorového vozidla. Na druhej strane je miera zavinenia aj na strane poškodeného, pretože ten pod vplyvom alkoholu išiel stredom vozovky, na ktorej v tom čase nemal čo robiť, čím vytvoril na vozovke prekážku a porušil pravidlá cestnej premávky, čo konštatoval aj znalec v trestnom konaní. Žalovaný by vzniku dopravnej nehody zabránil len v prípade, že by vozidlo viedol rýchlosťou cca 40km/h. Teda vzniku dopravnej nehody by nezabránil ani keby išiel maximálne povolenou rýchlosťou. K dopravnej nehode došlo v noci a poškodený na sebe nemal žiadne reflexné prvky. Súd preto mieru spoluzavinenia u poškodeného vyhodnotil na 80%. Súd zároveň žalobcami žiadanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 €, resp. 15.000 € považoval za primeranú aj vzhľadom na rozhodnutie Okresného súdu Trnava sp. zn. 12C/71/2009 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/479/2012, kde v obdobnej veci bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 € a rozhodnutie Okresného súdu Humenné sp. zn. 18C/13/2013 v spojení s rozhodnutím krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/135/2014 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1CdoGp/1/2016 kde v obdobnej veci bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 €.

Žalobkyňa v 1./ rade sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 €, čo vyplýva z podania žalobcov doručeného tunajšiemu súdu dňa 25.11.2016. Keďže súd mieru spoluzavinenia poškodeného určil na 80%, žalobkyňa v 1./ rade má nárok na sumu 20% z ňou žiadanej sumy. To predstavuje sumu 4.000 € (20% zo sumy 20.000 € = 4.000 €). Vzhľadom na to, že žalobkyňa v 1./ rade už bola čiastočným správoplatníkom rozsudku č.k. 3C/151/2012-216 zo dňa 13.12.2016 priznaná suma 1.800 €, musel súd náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4.000 € krátiť o už priznanú sumu 1.800 €. Preto súd priznal žalobkyňa v 1./ rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.200 € (4.000 € - 1.800 € = 2.200 €).

Žalobkyňa v 2./ rade sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 €, čo vyplýva z podania žalobcov doručeného tunajšiemu súdu dňa 25.11.2016. Keďže súd mieru spoluzavinenia poškodeného

určil na 80%, žalobkyňa v 2./ rade má nárok na sumu 20% z ňou žiadanej sumy. To predstavuje sumu 3.000 € (20% zo sumy 15.000 € = 3.000 €). Vzhľadom na to, že žalobkyni v 2./ rade už bola čiastočným správoplatnením rozsudku č.k. 3C/151/2012-216 zo dňa 13.12.2016 priznaná suma 1.200 €, musel súd náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 € krátiť o už priznanú sumu 1.200 €. Preto súd priznal žalobkyni v 2./ rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.800 € (3.000 € - 1.200 € = 1.800 €).

Žalovaný v 3./ rade sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 €, čo vyplýva z podania žalobcov doručeného tunajšiemu súdu dňa 25.11.2016. Keďže súd mieru spoluzavinenia poškodeného určil na 80%, žalovaný v 3./ rade má nárok na sumu 20% z ňou žiadanej sumy. To predstavuje sumu 3.000 € (20% zo sumy 15.000 € = 3.000 €). Vzhľadom na to, že žalovanému v 3./ rade už bola čiastočným správoplatnením rozsudku č.k. 3C/151/2012-216 zo dňa 13.12.2016 priznaná suma 1.200 €, musel súd náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 € krátiť o už priznanú sumu 1.200 €. Preto súd priznal žalovanému v 3./ rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.800 € (3.000 € - 1.200 € = 1.800 €).

Vo zvyšnej časti o náhradu nemajetkovej ujmy vzhľadom na vyššie spomenuté spoluzavinenie poškodeného súd žalobu zamietol.

(36.) Pri posudzovaní nároku na pozostalostnú rentu, či už mesačnú, alebo vyčíslenú súd vychádzal z ustanovenia § 92 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a dospel k záveru, že žalobcovia nemajú nárok na pozostalostnú rentu. Vyššie uvedené zákonné ustanovenie predpokladá splnenie dvoch predpokladov na priznanie pozostalostnej renty. V prvom rade k úmrtiu musí dôjsť v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania. Druhým predpokladom je skutočnosť, že v čase úmrtia bola vyživovacia povinnosť určená súdom. V tomto prípade nedošlo k úmrtiu poškodeného v dôsledku pracovného úrazu, alebo choroby z povolania a zároveň poškodený nemal v čase úmrtia súdom určenú vyživovaciu povinnosť voči žalobcom. Preto nie je splnení ani jeden predpoklad na priznanie pozostalostnej renty podľa § 92 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Vzhľadom na uvedené súd nepriznal žalobcom pozostalostnú rentu a v tejto časti žalobu zamietol.

(37.) Pri uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je žalobca povinný v návrhu na začatie konania uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé vždy od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby až súdom prisúdená výška plnenia (nie žalobcom v návrhu uplatnená) bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v uznesení z 23. februára 2011, sp. zn. 5 M Cdo 7/2010). V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti, určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, ale náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške.

(38.) O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, keďže obe strany boli v spore čiastočne úspešné.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.